

Poština
pavšalirana.Uredništvo
in
upravnništvo
lista je
v Ljubljani
Breg št. 12.
Telefon 119.

AVTONOMISTI

Glasilo „Združenja slovenskih avtonomistov“.

Izhaja vsako soboto.

oletna na-
rina 50— D
cena 4— „
emstvo ce-
po 100 D.
amezue
re se ra-
po 1 DinInserati
se računajo:
pol str. 350 D,
manjši soraz-
merno. — Pri
malih oglaših
beseda 25 p.

Kaj hočemo?

Lastno zakonodajo na lastnih tleh vzrastlega slovenskega ljudstva!

Markov protokol.

V nedeljo dne 15. t. m. je bil objavljen takozvani „Markov protokol“. Tako se imenuje načrt **predsporazuma** med Srbi, Hrvati in Slovenci, kakor so si ga bili zamislili in podpisali voditelji hrvaške republikanske stranke, slovenske ljudske stranke in jugoslovanske muslimanske organizacije.

Za nas so važne samo točke, ki govore o Hrvaški in o Sloveniji, zato ostale določbe izpuščamo.

Prvi del sporazuma, ki se tiče Hrvaške in Slovenije, se glasi:

„Za Hrvatsko je treba storiti:

1. Sklicati vse občinske svete, da izvolijo svoje načelnike in uradnike temeljem zakona, ne pa po uredbah.

2. Izvršiti amnestijo vseh političnih in vojnopolitičnih obsojencev.

3. Nakupljeni živež za ljudstvo v Dalmaciji, Bosni in Hercegovini prepeljati na določena mesta za pomoč pasivnim krajem.

4. Izvršiti ukinitje vseh avstrijskih cesarskih patentov. Nihče se ne more odslej po teh patentih soditi.

5. Popolnoma vzpostaviti zakon o imovinskih občinah in brez odla-

šanja izročiti njihovo premoženje v roke za to izvoljenih in pooblaščenih funkcionarjev.

6. Imenovanje namestnika in velikega župana se izvrši v sporazumu z vodstvom HRSS.

7. Žandarmerija nima v nobenem slučaju izvrševati nikakega upravnega, finančnega ali sodnega uradovanja samostojno, ampak edino kot asistenca posameznih pristojnih uradnikov.

Za Slovenijo velja isto, kar za Hrvatsko, posebno pa se

1. vzpostavi pokrajinski namestnik v sporazumu s SLS;

2. razpuste in prepovedo vse teroristične organizacije, posebno pa Orjuna;

3. izmenjajo v sporazumu s SLS vsi neobjektivni šefi pokrajinske uprave v Sloveniji;

4. odobre potrebni krediti za vseučilišče in šole, ki niso predvideni v proračunu, pač pa v zakonu.

O nekaterih točkah tega „protokola“ bomo še govorili. Za danes pripominjamo le, da smo od **referenduma**, kakor ga pozna Švica, še jako daleč!

Slovensko uradništvo.

„Slovenski Narod“ je prinesel v svoji torkovi številki članek, v katerem tolaži slovensko inteligenco. Tako, kakor zna to samo „Slov. Narod“. Tolaži jo s tem, da je položaj inteligence tudi drugod slab, da je prišla beda nemškega in avstrijskega uradništva že v pregovor, da je položaj češkega uradništva težak, skratka, da se uradništvu glede na posebne povojne razmere ne da pomagati.

Res je, spričo zmanjšane vrednosti denarja, ali pravilneje, splošnega obubožanja radi petletne potrate gospodarskih dobrin in energij se tudi češkemu uradniku s približno štiri- do petkratnim dohodkom slovenskega uradnika ne godi preveč

imenitno. Ali to-le bi človek rekel: če ne živi dobro češki uradnik s 4—5 kratnimi in avstrijski s 3 do 4 kratnimi prejemki našega uradnika, kako naj živi potem le-ta?

„Slovenski Narod“ bi očitno rad, da bi pozabili danes, kar je sam oznanjal včeraj. In tako si usoja danes tolažiti slovensko uradništvo s slabim položajem avstrijskega, dočim je še nedavno tega pisal, da je ravno Avstrija rešila uradniško vprašanje precej povoljno. Zato se mora ta članek, preračunan na sleparjenje in po vsej priliki naročen od sedanjega korupnega režima, označiti kot nepoštenost prve vrste.

„Narod“ je kupljena ljubljanska inostava vladajoče velesrbske stran-

ke. Če torej pravi, da se uradništvo za enkrat ne sme nadejati izboljšanja svojega položaja, mu smemo to že verjeti. Pogojno seveda samo: dokler bo vladal Belgrad in odločal o slovenskih zahtevah. Za srbske uradnike je preskrbljeno z zarado, za slovenske, kdo bi se brigal. Ljubljana bi gotovo drugače govorila, ter bi uradništvu že pomagala, kolikor je v njeni moči in prej ne bo uradništvu pomagano, dokler pač ne bo imela Ljubljana besede.

Včasih uide Belgradu kljub njegovi orientalski pretkanosti in zahrbtosti beseda in tedaj pove precej naravnost, da mu kulturna višina Slovenije ni po volji. Tako nam je povedal s prav brutalno odkritosrčnostjo, da bodo dali slovenski denar za slovenske ceste šele, ko bodo prav take kot so doli ob albanski meji. Na dlani je tudi tendenca, da se

kvalificiranemu slovenskemu uradništvu sploh zagnusi državna služba, da naj naše sposobno uradništvo sploh izgine s svojih mest, na katera naj bi prišli srbski analfabeti. Po malem se je v tej smeri delo že začelo. Ko bo še uničena naša industrija in obrt, potem bodo lahko podili naše ljudi v Srbijo tlačanit, po leti pa bodo smeli balkanskim verižnikom, temu najbolj nekulturnemu tipu kapitalista, servirati po slovenskih letoviščih.

Vprašanje čiste in moderne uprave je kot tako odlično slovensko kulturno vprašanje. To vedo dobro Velesrbi, zato ga hočejo uničiti. Zdi se mi pa, da se tega Slovenci ne zavedajo preveč. Zato ne želimo nič drugega nego to, da bi se Slovenci zavedli važnosti tega vprašanja vsaj v isti meri, kakor Srbi.

Slovenska vojaška pisma.

Pod tem naslovom je izšel v radikalnih „Jutranjih Novostih“, dne 17. t. m. članek, s katerim se moramo nekoliko pečati tudi mi, čeprav ni adresiran ravno na naš naslov. So namreč v članku nekatere besede, ki se tičejo v prvi vrsti nas.

Dejansko stanje je sledeče:

Dnevnik „Slovenec“ je objavil pismo nekega vojaka, ki služi v Dalmaciji (v Gružu). V pismu se vojak pritožuje nad precej čudnim postopanjem z našimi vojaki, pritožuje se nad hrano, pritožuje se zaradi pomanjkanja snage, zaradi slabe pitne vode in tako naprej. Torej pismo, kakoršna smo brali tudi v starih avstrijskih časih.

To pismo je dalo „Jutranjim Novostim“ povod, da so priobčile nanj nekak odgovor, iz katerega posnemamo sledeče stavke:

... pismo priveduje, da more spati komaj štiri ure dnevno, cesar mu enostavno ne verjamemo, ker ima, kot sam priznava, celo po kosilu pravico, da svoje **avtonomično** telo nekoliko odpočije...

In dalje: „... Glede mesa izda zanimivo tajnost, da ga dobivajo v tako majhnih količinah, da jim ga morajo zdravniki injicirati (= vbriz-

gavati) v njihova **federalistična** stegna...“

Končno pa: „... Jugoslavija je nastala brez sodelovanja **unionske** kleti...“

To so tako nekatere cvetke iz odgovora „Jutranjih Novosti“ na pismo slovenskega vojaka, ki toži, da se mu slabo godi.

V splošnem pa gre odgovor „Jutranjih Novosti“ za tem, da pravi: Če se je smelo vojaka preklinjati v avstrijskih kasarnah, naj ga preklinjajo še v jugoslovanskih, kajti če se kdo ni upiral trpinčenju vajakov pod Avstrijo, naj molči tudi sedaj v Jugoslaviji. Če so vojaki stradali v avstrijskih kasarnah, da govorimo po „jugoslavenski“, naj stradajo tudi v jugoslovanski armadi. In če so morali služiti pod Avstrijo v daljni Galiciji in v Dalmaciji, naj služijo tudi sedaj daleč proč od svoje domovine.

Iz vsega se vidi, da stoje „Jutranje Novosti“ na stališču, ki ga zavzemajo nekateri starokopitni rokodelski pomočniki napram vajencem rekoč: Če so mene lasali pomočniki in mojstri, pa naj trpe še vaša ušesa in lasje! Kakor so drugi nas lasali, tako bomo pa mi sedaj vas.

LISTEK.

Kmečki punt.

Hrvaško napisal Avgust Šenoa.

„Da, goljufal!“ je Madžar besno nadaljeval. „Iz pisem gospe Uršule vemo, kako je kradel, vemo celo več. Njegovi kompanjoni so ga izdali in so zdaj pripravljene pričati zoper njega. Vi, prečastiti gospod kanonik, ljubite svojega brata, ljubite njegove otroke, za njih bije vaše srce; vse to predobro vemo. Pomislite vendar, kaj se ž njimi lahko zgodi: spomnite se uboštva, nevolje, sramote, ki bo padla nanj, če kraljevski sodnik samo pomigne. Njegovo posestvo se bo prodalo, otroci bodo postali sirote in ime plemiča bo pribito na sramotni oter. Ali hočete res, prečastiti gospod, da bo vaše ime pred svetom pomazano z blatom, ali vaše srce more preboleti jok nedoraslih otrok?“

Palfy je s prekrižanimi rokami užival zadrego kanonika, ki je stal pred njim in molče upiral svoje oči v zemljo; nazadnje je kanonik zašepetal: „Vi, gospod Palfy, ste okrutnej brez srca!“

„Glejte no! Jaz da nimam srca! To je res čudna šala! Moj Bog, če ima človek pamet, mu

pravite, da nima srca! Moj gospodar hoče na vsak način, da se mora Tahi postaviti v posest. To se mora zgoditi, ali razumete, gospod kanonik, to se mora zgoditi! In jaz sem popolnoma pametno razmislil, kako bi se to dalo napraviti. No, da ne bom izgubljal besed! Roka roko umiva, Vi boste Taha uvedli ali pa ga ne boste. Če ga boste, so vašemu bratu odpuščeni grehi, še več, odpuščeni so mu tudi dolгови, ban in Tahi — ki ima med vašimi stanovi močno stranko — pa se bosta potrudila, da ga bo vaš sabor izvolil za sodnika. Če ga ne uvedete, pa bo vaš brat ob posestvo, ob poštenje in ne bo sedel na sodnijskem stolcu, ampak v sodnih zaporih. Tu ni nobene šale, nobenega pogajanja. Da ali ne, gospod kanonik? Povejte!“

Stipo Svesvetički je prebledel, na čelo so mu udarile velike srage potu, z roko se je grabil za srce. Jurij, kanonikov brat, pa je počasi vstal. Lice mu je bilo popolnoma porumenelo, mišice na licu so mu drgetale od muke; široko je razprl svoje velike bele oči in butil v brata, da bi čul iz njegovih ust odrešenje ali smrt. Kanonik je molčal. Naposled je stopil Jurij korak naprej, pokleknil pred brata, mu objel kolena in zavpil z glasom, ki je trgal srce:

„Brat! Brat! Velik grešnik sem. Vem, da nisem vreden usmiljenja, toda usmili se mojih ubogih otročičev, ki si jim boter. Oni niso nič

krivi!“ In jokajoč je spustil Jurij Svesvetički svojo glavo med bratova kolena.

„Bog moj!“ je vzdihnil kanonik, „ti vidiš to nevoljo in muko! Če bom grešil, ne bom zaradi svoje koristi, ampak zaradi ubogih otročičev. Moj Bog! Odpusti mi ta greh! Vstani, brat Jurij! Pomiri se! Sedaj vidiš, kam smo prišli! Pravil sem ti: pusti lepo, črnooko Madžarko, vroče krvi je in lahkih možgan; izpozabila se bo. Goljufala te je, zapustila je ne samo tebe, ampak tudi sad svoje krvi, in ti bi ostal v uboštvi in sramoti pred svetom, če bi te brat ne odkupil s svojim poštenjem!“

Vroč solze so tekale starcu po licu, ko mu je brat ravnotako jokajoč poljubljal roke, dočim je Palfy s prekrižanimi rokami gledal skozi okno s hladnim licem, hladnim srcem, ledeno dušo.

„Gospod Palfy!“ je zaklical kanonik v svoji bolečini.

„Kaj je?“ je vprašal Madžar hladno in okrenil glavo.

„Kedaj bo prišel gospod kraljevski konjušnik v Zagreb?“

„Ne vem. Pisal Vam bom, dragi gospod kanonik. Vsekakor pred dvema, tremi meseci ne. Tedaj bo treba nastopiti. Ali ste se odločili?“

„Sem,“ je šepnil kanonik polglasno in prikimal z glavo.

Stališče torej, ki je res polno „moderne socialnega duha in razumevanja“!

Piscu odgovora na pismo slovenskega vojaka očitno niso všeč „avtonomistična telesa“ in „federalistična stegna“. Iz teh njegovih surovih opazk zveni tajna želja: Le dajte jih, te proklete avtonomiste in federaliste, in če jih drugje in drugače ne morete, jih sekirajte in mrcvarite pri vojaki. Tam je priložnost za sekurate dovolj!

Tako torej. Čislane „Jutranje Novosti“ ne najdejo niti besede, da bi obsodile nečloveško ravnanje z vojnimi sploh — ne samo s slovenskimi avtonomisti in federalisti, ampak tudi z Vojvodinci, Bosanci in Macedonci. Da „Jutranje Novosti“ kot glasilo militaristične vladne stranke ne morejo in ne smejo pisati proti militarizmu sploh, to razumemo. Lepo in dostojno pa bi bilo, če bi se „patriotične“ „Jutranje Novosti“ nekoliko obrnile proti militarističnim izrodkom in zlorabam sploh, vsekako mnogo lepše in dostojnejše bi to bilo kakor pa ščuvanje nekaterih surovin, naj le še nadalje pridno zabadajo bodala v „federalistična stegna“!

In ker se „Jutranje Novosti“ silno rade poslužujejo očitka, da so fantje pri vojaki trpeli tudi v Avstriji, iz česar naj bi sledilo, da morajo trpeti in molče prenašati razne krivice tudi danes, jim bodo povedano na kratko to-le:

Res je, da so tudi v avstrijski vojni službi fantje trpeli. Toda če se je zvedelo kje za kak slučaj trpinčenja vojakov, se je prav gotovo oglasil ta ali oni poslanec v parlamentu in vojni minister je takoj odredil strogo preiskavo, ki je navadno imela tudi uspehe. Stvar je dozorela končno tako daleč, da ni bilo niti na intervenciji v parlamentu več čakati, ker je bil že pri kornih poveljstvih častnik, ki je moral pazljivo čitati vse v njegovem okolišju izha-

jajoče časopisa in če je v še tako neznačajnem lističu našel le najmanjšo pritožbo, je korno poveljstvo odredilo že samo, brez povelja vojnega ministra, strogo preiskavo konkretnega slučaja!

Ali je sedaj v Jugoslaviji tudi tako? In če ni tako, zakaj ni tako? Ali je bilo postopanje avstrijskih vojaških oblasti v interesu armade in moštva ali ne? Mi pravimo, da je bilo v Avstriji uvedeno postopanje v interesu i moštva i armade kot take — pa magari, da nam rečejo „Jutranje Novosti“, da smo „avstrijankanti“! In zato smo mnenja, da bi ne bilo prav nič napak, če bi se kaj sličnega uvedlo tudi v naši armadi, da bi bilo enkrat za vselej nedostojnega in nepotrebne trpinčenja vojakov konec. Mi vemo, da mora vojak marsikaj prestati in vemo tudi, da raznim „scrkljancem“ ne bo mogoče nikdar ustreči. Vemo pa tudi iz pisem, ki jih prejemo mi, da res obstoje slučaji krivičnega in zverinskega ravnanja z moštvo in take slučaje je treba preganjati z vso strogostjo zakona, ne pa zagovarjati jih, če gre za „avtonomistična telesa“. Tudi „avtonomistična telesa“ in „federalistična bedra“ so vojaki kakor drugi, so polnopravni državljani kakor drugi in zato nima nihče pravice ravnati z „avtonomističnimi telesi“, drugače kakor s „centralističnimi“. Tudi vojaška oblast ne „viti“ na „kulturni“ nasvet „Jutranjih Novosti“ ne!

S svojo zverinsko „kulturo“ pa so „Jutranje Novosti“ dokazale, da so res vreden in dostojen organ svoje stranke. Kakoršen les, takšen klin, kakoršen oče, takšen sin!

Slovenski kmetje, zapomnite si, kaj so pisale „Jutranje Novosti“. Kadar pa bo prišel med vas kakšen možakar hvalit srbijansko radikalno stranko in vas bo nagovarjal, da ji tudi vi pristopite, takrat pa najprej spomnite na „avtonomistična telesa“ in na „federalistična bedra“, potem pa mu zakličite eno samo besedo: VŠČ!

Zgodovinski spomini.

Poleti l. 1859. se je tedanji knez srbski Miloš Obrenović podal na pot po zapadni Srbiji, predvsem v Šumadijo, da obiše kraje, kjer so se uporni srbski kmetje nekdanj borili proti Turkom.

Srbski zgodovinarji pripovedujejo, v kakšnem razpoloženju se je nahajal stari knez na tem potu. Trdijo, da se je ob prihodu v mestoce Varvarin spomnil nekega svojega dela: Uboja Jurija Petrovića-Karadžorđe (praded a današnjega kralja), kateri je bil na njegov ukaz zavrato umorjen v noči med 12. in 13. julijem 1817., ko se je vrnil iz Rusije in je bival kot gost na posestvu Vujice Viličevića — iz političnih vzrokov, pa čeprav je bil ubit njegov kum.

Tisti dan, ki ga je prebil knez Miloš v Varvarinu, je že pozno v noč poklical k sebi mladega mitropolita

Mihajla, kateri je bil tudi član njegovega spremstva. Začel je z njim razgovor o bitki na Varvarinu, našteval je vse starejšine, ki so bili, kakor tudi on sam, tu z vojsko, kateri je poveljeval Karadžorđe. In bil je tu, pope — je nadaljeval Miloš — „tudi gospodar Džordže, ki je bitko vodil. To ni bil človek, ampak lev, in eto, pa i njega smo ubili. Ali tako je pač moralo biti, drugega izhoda ni bilo. Bog nam oprostí grehi!“

Tu je knez v pomirjenje svoje duše, položil po tej svoji izpovedi temelj današnji cerkvi na Varvarinu.

Ko je na nadaljnjem tu prišel knez v mestoce Vrbica, ni govoril nič o Karadžorđu — toda zapovedal je, da se tudi tu sezida na njegove stroške cerkev, ki naj slavi nadangelja Mihaela, to je dan Karadžorđeve smrti, a mesto Vrbica naj se

prekrsi po imenu tega svetnika v Arandželovac — vse to ob pogledu Tonole, kjer počivajo kosti „Crnega Jurja“ (= turško: Kara Džordže). Prav takšno cerkev iz rezanega kamena je postavil stari Miloš istega leta tudi v Gor. Milanovcu.

Stari knez Miloš Obrenović se je na svoje stare dni dobro spominjal svojih grehov, ki jih je naredil v imenu državne politike. Ko je njegov sin Mihajlo, poznejši srbski vladar, nekega dne sam šel iz dvora na polje, da se tam sprehodi brez spremstva, je oče takoj poslal ljudi za njim, da ga privedejo nazaj. Ko so se vrnili in je oče sina okregal, da je šel brez spremstva na polje, mu je dejal sin: „Kaj sem jaz, babo, komu kaj storil da bi se smel bati česa na polju?“. Jezni oče pa mu je odvrnil: „Nisi ti, ali jesam ja!“

Boj med rodbinama Karadžorđe in Obrenović (katere zadnje pravo rodbinsko ime pa je Todorović) je bil krvav in Miloš sam je večkrat dejal: „E, ove če se dve familije proti dokle jedna traje, a moja je, bogme, tanja.“

Boj je šel za oblast posameznih rodbin. Kmečko ljudstvo, ki se je poprej bojevalo proti Turkom, je bilo osvobojeno, toda prišlo je iz dežja pod kap. Ko se je knez Miloš iz pregnanstva začetkom l. 1859. vračal v Srbijo na prestol, so ga v Kiseli Vodi pričakovali narodni poslanci tega o-

kraja, med njimi poslanec Radovan Stepanović, ki je knezu govoril zlasti o „zeleniših“, to je kmečkih odedruhih, ki so posojali denar revnim ljudem na odušne obresti, in je rekel o njih, da so to nove spahije, a še veliko hujši od njih.

Ko pa je „stari gospodar“ prišel v Belgrad, se je takoj spomnil tistega svojega imetka, zlasti zemlje, ki si ga je vzel sam za časa svoje prve vlade, n pr. „Bar“ ob Savi v Belgradu. Poklical je k sebi Jeorema Grujića, ministra notranjih zadev, in je zahteval od njega, da se mu to imetje, ki je med tem prišlo v državno in deloma že tudi zasebno last, zopet povrne. Grujić je knezu razložil zakonite osnove, zaradi katerih tega storiti ne more. Toda ta je ostal pri svoji zahtevi in rekel med drugim sledeče karakteristične besede: „Stori ti to meni, Grujić, a jaz ti dam zato oblast za 3 dni, da storiš kar hočeš v deželi in ti za to nihče ničesar storiti ne sme!“ — Ker Grujić njegovi zahtevi po svoji vesti ni mogel ugoditi, je padel v nemilost. Iz podobnega razloga je izgubil službo, tudi knezov osebni tajnik Milovan Janković.

Tako je bilo vsem dobro: knez je gulil državo, a „zeleniši“ so gulili narod. Ta pa je molčal. In še molči.

Od tistih dni do danes pa je minilo komaj 63 let.

Imenitna politika „Slovenskega Naroda“.

„Slov. Narod“ je objavil 17. t.m. uvodni članek, v katerem daje slovenskim in hrvaškim federalistom ta-le nasvet:

„Ako je federalističnemu bloku do izvedbe svojih ciljev, naj upošteva razloge svojega sedanjega neuspeha in naj iz nazornega opozicionalca postane lojalen političen činitelj, ki se bo skušal približati državi in na temelju dosegljivih stremiljenj delovati v prid svojih volilcev.“

Ta je pristna „Narodova“ in je sploh nemogoče, da bi kaj takega bilo kje drugje tiskano kakor v „Narodu“.

„Narod“ pravi federalistom, no domače rečeno, tole: Vi federalisti ste osli. Zakaj se pa borite? Ali ne vidite, da imajo „Srbi“ (pravilno: porodica, op. ur.) v Belgradu vso moč v rokah? Da imajo žandarje, policaje, armado in vlado in celo...? Kaj se torej puntate? Vidite gospodje: To, kar imajo Srbi v rokah, to je moč, to je vsa moč. Proti taki moči se braniti in se ji upirati je blaznost in prizadevati si, da bi vi sami dobili to moč v roke, je blaznost. Padite torej raje na kolena in dvignite sklenjene roke kvišku in vaša usta naj govore pohlevno in ponižno: „Milost, milost in še enkrat milost!“ — In če boste tako klicali in prosili, se bodo mogočni gospodje milostno sklonili k vam v vaše blat-

ne nižave in vas bodo nosadili na klop za peč, kjer sede po navadi berači in večno žejni muzikanti in vam bodo metali obrane in oglodane kosti pod klop, da bošče tudi vi deležni kostnega blagoslova kakor so oni deležni lepo zapečenega mesnega! Torej ljudje božji, pamet in še enkrat pamet in hajdi po kosti!“

To je „politika“, ki jo oznanja „Narod“ svojim vernikom — večinoma slovenski „Inteligenci“ — dan na dan...

Da bodo pa tudi politično manj izobraženi in šolani ljudje razumeli, kaj taka „politika“ pomeni, hočemo povedati primeru iz navadnega življenja:

Nekje so živeli trije bratje. To pa niso bili Srb, Hrvat in Slovenec, ampak enemu je bilo ime Jože, drugemu Miha, tretjemu pa Nace. Vsak od teh treh je imel svoje premoženje. Nekega dne so pa prišli ti trije bratje skupaj in so rekli, da bi ne bilo ravno slabo, če bi gospodarstvo nad premoženjem vseh treh prevzel samo eden. Izbrali so Jožeta kot skupnega gospodarja, ker sta temu druga dva brata največ zaupala zaradi njegove moči, s katero se je vedno hvalil. V svoji preveliki vnemi in v svoji ljubezni in zaupljivosti do Jožeta sta si pa mlajša dva brata pozabila izgovoriti užitek. To je Jože videl in vedel, ampak lump, kakršen

„Dobro! Beseda velja! Dajte mi roko!“ je rekel Palfy in molil Stipu desnico, ki jo je plaho s sklonjeno glavo prijel.

„Še danes bom vaš sklep naznanil svojemu velemožnemu gospodarju.“ je nadaljeval poslanik, „in nadejam se, da mu bo jako ljubo. Tukaj je pogodba med kraljevskim sodnikom in gospodom konjušnikom; ko bo stvar opravljena, bo gospod knez Batori vrnil vsa svoja in Tahova dolžna pisma. Toda sedaj je treba biti previden in pred vsem molčati, da stara Heningovica ne bo začela sumiti, ker bi nam ona lahko vse skrivila. Vi, prečastiti gospod kanonik, pa ostanite med tem časom mirni. Vi, Jurij, se vrnite ob zori na Susjed. Ni potrebno, da bi naju kdo videl skupaj. Jaz bom s pisateljem Grgo Dombrojem prišel pojutrašnjem tje. Pripravite inventar, da se bo vse v popolnem redu zapisalo in oddalo. Plača vam bo ostala kakor doslej. Živite pa lahko v Zagrebu. Jaz bom počakal, da se bo vse po inventarju oddalo in prevzelo, da si Heningovica zopet ne bo premislila. Sedaj pa, prijatelj gospod kanonik, z Bogom! Predno bom odšel iz Zagreba, se bomo še videli. Sedaj grem poiskat Dombroja. Prav ljubo mi je, da se je vse tako lepo izteklo. Z Bogom!“ Palfy se je gosposko priklonil in urno pobrzal po stopnicah, do katerih ga je kanonik molče spremlil

III.

Tretja nedelja po veliki noči je. Na Prisojeh zeleni pod spomladnim solncem na bregovih hrvaškega Prigorja mlada šuma, iz zelenja pa se svetijo beli plemiški dvorci. Blesteč od solnčne luči brzi Sava pod mladim žoltim vrbjem. Popoldne je in solnce se je sklonilo k zahodu. Po modrikastem nebu plavajo tanki zlati oblaki, pokrivajoč od časa do časa solnce; izza oblakov žarijo proti jugovzhodu po ravnini svetli prameni, včasih mečejo oblaki po nji ogromne sence. Zrak je čist kakor ribje oko. Kamor ti oko seže, vidiš mlado strn, živo zelenje bujnih travnikov in gajev, na ravnini pa lahko razločiš, kako stopa belo oblečena ženska preko polja, kako hiti konjenik po cesti, kako vitka, visoka jablan, stoječa samotna sredi polja, meče svojo ogromno senco po svetlem zelenju. Tam doli na jugu pa leži orjaška grmada s stotino svetlih in temnih gub. To je Okiška gora. Iz reber ji je stopilo samotno brdo, na vrhu pa se mu svetlika Okiški grad. Bliže in niže pod goro mrgole hišice mesta Samobora kakor kake golobice. Nad Samoborom se blišči stolp cerkvice sv. Ane, pokrit s pločevino. Od Okiča proti zapadu se nižajo kranjske gore, svetlikajoče se v žoltem zelenju svojih gostih gozdov, iz katerega se dvigajo sivi okrogli stolpi mokriškega gradu in prijazno selo Jesenice, kjer je brod gospoda

Gregorijanca. Proti vzhodu nebo nekoliko blede in na njem se črta temnomodro zagrebško pogorje, nižajoč se k Savi, kjer se na bregu dviga hrib in na njem grad Susjed, ki mu po obzidju trepeta žolti solnčni sijaj. Sredi te pokrajine je vas Brdovac. Komaj jo vidiš. Osivale starke, lesene kmečke kočice se skrivajo za gostimi sadonosniki, ki so že otresli belo cvetje; komaj kak žarek prodre skozi njih na dvorišče, kjer se solnčna svetloba igra v mlaki, okoli katere gaga jata žoltih, puhastih gosi. Samo cerkveni zvonik dviga nad sadno drevje svojo rdečo glavo. Kak vrišč je na travniku za vasjo! Glej tam otroke! Lasje so jim svetli kakor klasje, lica okrogla kakor rdeča jabolka, oblečeni so samo v srajco, ki je prepašana z jermenom. To skače, to vrešči, to ploska z ročicami in potaka s palico veliko kroglo: oglušel bi človek ob tem; celo predrzni vrabec, ki na cvetoči glogovi mejici preži na zlate mušice, se preplaši in frkne preko plota. Prijetno je, toplo je, cvetje diši na vso moč in človeška duša se odpira kakor cvet. Ravnokar so odpele orglje, ljudje gredo od večernic. Med mejami hitijo kmetje in kmetice. Samo tu ali tam stoji ob prelazu kaka botra v beli obleki in rdeči peči, ter možuje s sosedom o mrazu, preji in ženitvi, kakor je pač že navada ženskega jezika.

(Dalje prihodnjik.)

je že bil in je še, je previdno molčal, dokler ni bila podpisana pogodba, s katero je bil Jože postavljen za skupnega gospodarja. Ko je pa Joško imel enkrat pisanje v žepu, je pa pokazal svojima bratoma, kdo in kaj je in kakšen je. Gonil je oba brata na delo, da sta morala "arati kakor črna živina, sam je pa ležal v senci. Kar sta ona dva pridelala ves teden, je Joško v nedeljo lepo zapil onadva pa je pustil stradati. Če sta pa godrnjala, je rekel: „Evo vama pisanje!“

Zaradi te očitne krivice sta se mlajša brata odločila, da bosta šla starejšega tožiti, da prideta do svoje pravice, ali pa se bosta uprla in zahtevala svoje s silo nazaj.

Toda glej! Komaj sta mlajša dva

brata to sklenila, se je pojavil advokat in jima rekel: „Kaj se hočeta upirati? Ali nima Jože prav? On je gospodar in ima vse hlapce na svoji strani in hlapci so moč! Udajta se raje lepo in Jože vama bo gotovo metal za peč pri vratih ogledane kurje koščice in stare skorje!“

Ali razumete, kdo je ta advokat? V Ljubljani živi in stanuje v Knaifjevi ulici št. 5. Zmaj na vratih ima pa napis „Slovenski Narod“ ...

Ravno tako vam tudi ne bo težko uganiti, zakaj ta „advokat“ take nasvete daje! Pri advokatih navadno ni nič zastoj in brat Jože „ima pare“, druga dva brata sta pa suha. S „suhimi“ ljudmi pa advokatje nimajo radi kaj opraviti ...

Dnevne vesti.

Vladni milijoni. Slovenska javnost se že dolgo čudom čudi, zakaj „Slovenski Narod“ tako zelo bije po Slovincih in zastopa v vsakem oziru le vladno politiko. Stvar pa je popolnoma jasna. Kakor pripovedujejo dobro poučeni ljudje, financira vlada „Slov. Narod“ s težkimi milijoni!

Zaplemba. Zadnji govor Štefana Radiča, ki ga je imel ob priliki objavljenja takozvanega „Markovega protokola“, je zagrebška policija deloma zaplenila. Samo list „Hrvat“ ni bil zaplenjen, ker je priobčil samo dovoljene odstavke tega govora. Po „Hrvatu“ bomo objavili najvažnejše odstavke zadnjega Radičevega govora tudi mi v prihodnji številki.

Kaj bo „Slovenski Narod“? V številki 161. piše „Slov. Narod“, da „... bo v svobodni naši državi podpornik in zagovornik vsake naše narodne vlade, ki bo izvajala idejo narodnega in državnega edinstva.“ Ali z drugimi besedami: „Slovenski Narod“ bo vedno zagovarjal vsako vlado, ki hoče Slovence posrbiti, in vsako vlado, ki hoče ves slovenski denar spraviti v Belgrad in Slovence gospodarsko uničiti. Ta „Narodova“ obljuba pa za Slovence ne bo nič huda, ker to, kar obeta „Slov. Narod“ za bodočnost, dela z vso vnmemo že danes. Živela slovenska „inteligenca“, katere glasilo je ta list!

Berite „Jutro“! „Jutro“ piše dne 17. t. m. pod naslovom „Slovenska radikalija v razsulu“: „Pred kratkim se je vršila vodstvena seja Narodne radikalne stranke za ljubljansko „oblast“, ki je pokazala, da se nahaja slovenska radikalija v popolnem razsulu. Nobenega poštenega in dostojnega človeka ne morejo vjeti za velesrbsko stranko (Kaj bo rekel na to g. veliki župan ljubljanski? op. ur.). Le neznajčajni elementi se oglašajo, ki so pripravljani za denar služiti velesrbskemu kuluku. To so večinoma elementi, ki bi bili danes največji nemčurji in izdajalci Slovenstva (Bravo, „Jutro“ bravo!), če bi v svetovni vojni zmagala Avstrija.“ — „Jutro“ je glavno glasilo demokratske stranke, ki je živela z radikali tako eno leto v „skupnem gospodinjstvu“ ali v politični koaliciji in zato ni dvoma, da se gosodje med seboj izborno poznajo. Slika, ki jo podaja „Jutro“ o velesrbskih radikalih, je skoraj tako dobra, kakor če bi bila izdelana pri nas. Torej berite „Jutro“, ker „Jutro“ je izvrsten list!

Ne berite „Jutra“! Dne 17. t. m. je priobčilo „Jutro“ uvodnik, v katerem beremo razprto tiskan tale stavek: „Slovenski avtonomisti so nam dali samoradikalni in velesrbski režim.“ — Ta je pa že predebela! Slovenski avtonomisti? Ali imajo slovenski avtonomisti kakšnega poslanca? Ali celo ministra? Kolikor je nam znano, so slovenski poslanci v Belgradu ali pristaši SLS ali samostojneži ali demokrati itd., ampak „slovenskega avtonomista“ ni med njimi nobenega. Če so n. pr. poslanci SLS tudi avtonomisti, iz tega še vendar ne sledi, da so vsi „avtonomisti“ tudi pristaši SLS! Vsaj dr. Žerjav tudi ni radikal, čeprav verjame on ravno tako kot Pašić, da je dvakrat dve štiri! To so čisto navadne in vsakdanje stvari in takih navadnih in vsakdanjih stvari „Jutro“ še danes

ne vé! To je koncem koncev le preveč in zato „Jutra“ nikakor ne moremo priporočati. List, ki zapiše tak stavek kot smo ga navedli zgoraj, je za nič, popolnoma za nič.

U bogi „Avtonomist“! Z več strani smo prejeli poročila, da razni ljudje silno agitirajo proti „Avtonomistu“. Eni nas dolže, da smo „liberalci“, drugi zopet, da smo „klerikalci“, tretji zopet, da smo „Radičevci“ in kar še podobnih oslovščin producirajo razne ljubljanske oštarije in kavarnice. To je dobro znamenje, kajti to dokazuje, da se razni ljudje „Avtonomista“ boje. Zakaj se ga boje, tega mi ne vemo, bržkone pa je mati tega strahu — slaba vest. Zato pa mi nismo odgovorni, če kdo trpi na tej boleznini in mi bomo tudi še nadalje tako prosti, da bomo vedno povedali ljudem to, kar je po naših mislih pravilno in resnično. Če se pa kdaj motimo — nezmotljivosti si ne prisvajamo — smo pa vedno pripravljene priobčiti tudi stvarno utemeljene odgovore na naše trditve. Doslje nam pa še nihče ni stvarno odgovoril, kar je dokaz, da naše sodbe o tem in onem niso bile ravno napačne.

Uradniške plače. Kakor poročajo potniki... že prihodnji teden.

Zanimiva ugotovitev. Kakor se naši stari naročniki gotovo še spominjajo, so nas imenovali „napredni“ centralisti spočetka vedno „klerikalce“, „rdeče jezuite“ itd. Takrat torej so bili avtonomisti „klerikalci“. Danes je pa stvar drugačna. Kadar „Jutro“ piše o „klerikalcih“, jih ne imenuje več „klerikalcev“, ampak „avtonomiste“. (Primeri „Jutrova“ uvodnika z dne 17. in 18. t. m.)

Delavsko glasbeno društvo priredi v nedeljo 29. julija izlet v Vevče pri D. M. v Polju. Želeti bi bilo, da bi se tudi drugi po možnosti vdeležili izleta. V Vevčah je zelo prijazno in pot ni utrudljiva skozi fužinski senčni park. V Vevčah in okolici opozarjamo že danes ondotno delavstvo, da se 29. snidemo svoji med svojimi. Natančneje prihodnjč

Vrednost denarja. 100 kron je vrednih v Curihu okoli 1 frank 50 centimov. Ker pa je tudi švicarski frank nekoliko ponustil napram dolarju, je 100 kron vrednih še pravzaprav še nekaj manj.

Zahtevati je treba, zahtevati! V raznih listih beremo: Ta poslanec je »zahteval« od vlade zvišanje uradniških plač. Drugi poslanec je »zahteval« od vlade železnice od vsake kmečke hiše do druge. Tretji je »zahteval«..., četrti je »zahteval«..., peti je »zahteval«... — Te »zahteve« pa vse skupaj nič ne pomenijo. Kdor ne »zahteva« za vsakega Slovence najmanj pet kitajskih cesarstev, ni vreden, da nosi naslov poslanec.

Hrvaška in slovenska inteligenca. Hrvaška inteligenca je bila pred vojno, med vojno in še sedaj nekaj časa po vojni razcepljena na prav lepo število strank in stranic. Ko pa je uvidela, kako silno škoduje razcepljenost, se je združila skoro vsa hrvaška inteligenca v skupni politični organizaciji, v takozvani »hrvaški zajednici«. Ta organizacija ima precej drugačen program kakor Radičeva stranka in njena gospodarska, kulturna in socialna načela se bistveno razlikujejo od Radičevih, toda kljub vsem pro-

gramskim razlikam hrvaške inteligence podpira Radičevu stranko v splošno-narodnih hrvaških zahtevah. Tako je odbor »hrvaške zajednice« na svoji zadnji seji med drugim sklenil, da bo še nadalje zastavljal vse svoje sile v boju, ki ga bije v Radičevi stranki organizirani hrvaški narod proti belgrajskemu centralizmu za doseg svoje narodne svobode. Tako postopajo Hrvati in njihova inteligenca. — Kako pa je v Sloveniji? Ali imamo sploh še kaj slovenske inteligence? Po naših mislih prav malo. Večina slovenske inteligence se bori proti svojemu narodu in zastopa »načela«, ki jih slovensko ljudstvo ne pozna, in če jih pozna, jih ne priznava za svoja.

IZJAVA.

Uredniki „Slovenskega Naroda“ imajo svoje posebno veselje, ako

Gospodarstvo.

Banke in hranilnice.

Vsled povišanih razmer je tudi pri nas prišlo do neke prikrite napetosti med bankami in hranilnicami. Prvotno so se z denarnimi vlogami in njihovim obrestovanjem pečale predvsem hranilnice. Z nakupi vrednostnih papirjev in z izposojevanjem proti tabulaciji na zemljišča, so si zagotovile višje obresti, s čemer so krile režijo itd. Naloga bank pa je bila, da se bavijo z drugimi posli, kakor n. pr. z kontokorentnimi, borznimi, diskontnimi, lombardnimi, emisijskimi itd. opravili. Hranilnih vlog navadno niso sprejemale in niso na nje polagale posebne važnosti. Z neznanjskim razvojem kreditnega prometa pa so postale bankam za večje transakcije, pri financiranju industrijskih in trgovskih podjetij itd., potrebne tudi večje svote gotovin, katere so si skušale dobiti potom vlog. Začel je lov za hranilnimi, zlasti vezanimi vlogami, ki je danes tak, kakršnega naš slovenski svet še ni doživel.

Pa ne samo banke, tudi številni kreditni zavodi na deželi, n. pr. rajfajznovke in tudi druge male zadruge so začele izdajati hranilne knjižnice, vsled česar so hranilne vloge po večjih, starejših hranilnicah (= tudi posojilnicah) začele padati. Prišel je konkurenčni boj.

Hranilnice so se protivile zlasti temu, da bi smeje banke sprejemati hranilne vloge. Po mnogih državah se je uvedla akcija, da bi se bankam prepovedalo sprejemati nove hranilne vloge. Toda vse kaže, da ta akcija ne bo uspela.

Težišče konkurence med bankami in hranilnicami je v okolnosti, da banke hranilne vloge lahko višje obrestujejo nego zgolj hranilni zavodi. Zakaj zadnje imajo pri njih vloženi denar naložen pretežno v pogodbenih hipoteknih posojilih in imajo v svojih tresorjih kupe vrednostnih papirjev, ki jih danes ne morejo niti vnovčiti, deloma ne prejemajo od njih nikakšnih obresti (vojna posojila, investicijska posojila, razne srebrne in zlate rente itd.) Vsled tega manjka hranilnicam čisto možnost pokrivati svoje jako visoke stroške in režijo. Hranilnice ne morejo povišati svojih dohodkov, kakor bi hotele in kakor to lahko store banke. Hranilnice dajo navadno posojila na daljše roke, med tem ko dovoljujejo banke posojila proti zelo visokim obrestim in raznim provizijam le na prav kratke roke. Vsled tega odtegujejo banke lahko tudi že prav male hranilnice zgolj hranilnim zavodom (hranilnicam in posojilnicam). To ima za posledico, da imajo hranilnice pasivne mesečne izkaze, ker se pri njih vsak mesec navadno več denarja dvigne kot pa se ga vloži. Nadaljna posledica tega je, da hranilnice odpovedujejo stara posojila, novih pa sploh več ne dovoljujejo. Tako tudi najboljši posestnik ali oblatnik na najsigurnejše mesto ne dabi več posojila. Na drugi strani

le morejo nametati na mojo osebno čast nekaj svojega blata. Že ponovno so razkričali, da sem se „prelevil“. Seveda niso imeli za to svojo trditve nobenega dokaza. Mislili so pač o drugih posebi. Zadnje sredo so se zopet zlagali, da „Avtonomista“, financirajo klerikalci. Tudi za to trditve nimajo in imeti ne morejo prav nobenega dokaza.

Ti ljudje v uredništvu „Slov. Naroda“, ki to pišejo, pa se ne upajo podpisati pod te svoje barabske obrekovalske plodove, so zlobni, neverni in trapasti. Za nje bi bila na mestu metoda g. primarija dr. Stojca, ki je nekoč moral pri nekem uredniku tega lista sam napraviti pravico. To bi bilo še najboljši!

Ljubljana, 19. julija 1923.

Albin Prepehuh.

pa skušajo hranilnice posnemati banke s tem, da zvišujejo obresti od posojil in da tudi one otvarjajo kredite v tekočem računu.

Hranilnice so imele čisto narodno gospodarski princip, da so namreč zbirale denarne svote v blagor vložnika in dolžnika. Banke pa zasledujejo pri sprejemanju hranilnih vlog zasebne gospodarske namene. Hranilnica je sprejemala denar v shrambo in ga je spravljala tako, da so zanesljivi in potrebni ljudje lahko dobili posojilo. Banka pa n. pr. ustanovi novo podjetje, ustvari iz njega akcijsko družbo in vrže delnice med ljudi. Takšnih delnic se potem ljudje ne morejo iznebiti, tudi z izgubo ne. Grda navada bank je, da čisto pregovore svoje denarne vložnike, da si nabavijo takšne akcije s tem, da se jim obljublja visoke dividende, ki da so večje od obresti navadnih hranilnih vlog. Možno ima potem doma svoje akcije, ki jih v slučaju potrebe ne more spraviti v denar.

Hranilnice stoje pod strogim državnim nadzorstvom, banke pa ne. Zato je denar v hranilnicah bolj varen kot v bankah. Če bo ta konkurenčni boj bank še trajal in celo narasčal, potem je tudi denarno združništvo v Sloveniji v precejšnji nevarnosti.

Privatno kapitalistično gospodarstvo gre brezobzirno svojo pot.

Cevlji z znamko „Peko“ domačih tovarov Peter Kozina & Ko. so priznано najboljši in najcenejši. — Dobite jih povsod. Glavna zaloga: Ljubljana, Bregštev. 20, na drobno Aleksandrova cesta št. 1.

TRBOVELJSKI PREMOG IN DRVA

ima stalno v zalogi vsako množino.

Družba Ilirja, Ljubljana, Kralja Petra trg 8. Telefon 220.

IZDAJA LJUBLJANSKA ORGANIZACIJA SLOV. AVTONOMISTOV. Odgovorni urednik Jože Petrič. Tiskarna J. BLASNIKA NASL. v Ljubljani.

Minka Horvat

Ljubljana, Stari trg 21.

priporoča po nizkih cenah svojo zalogo damskih slamnikov in klobukov.

Berite

ravnokar izišlo brošuro „Jugoslovenci, Slovani in Jugoslovani“, ki je najboljši politično-kulturni spis, kar jih je bilo napisanih po vojni. Naroča se pri upravi našega lista. Cena Din 5—, s poštnino 25 para več.

Viktor Šober

Ljubljana, Sv. Jakoba trg št. 4.

Trgovina špecerijskega blaga,
moke, žganja i. t. d. Cene nizke,
postrežba točna.

Kupujem vsakovrstne deželne pridelke.

Nova knjiga!

V Blasnikovi tiskarni je izšla knjiga:

Dr. Dragotin Lončar**Politika in zgodovina,**

ki obsega na 150 straneh pet oddelkov:
A. Življenjepisi (Masaryk, Krek, Mahnič,
Svetic, Sustersič in Tavčar), B. Za Ju-
goslavijo, C. O ustavi v Jugoslaviji,
D. O socializmu in komunizmu, E. O
slovenski politiki (Zakaj smo izgubili
Koroško in Primorsko). Slovenci ku-
pujte in čitajte! Cena Din 30.—. Po
pošti Din 30'60.

Knjigarne in prodajalci popust.

Jermena

za cepe in za čevlje, kože, biče, bičev-
nike, razne krtače, čevljarsko prejo in
papirnate vrečice nudi po najnižjih
cenah

OSVALD DOBEIC,

Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9.

Ivan Pakiž

Ljubljana, Stari trg 20.

Velika zaloga stenskih ur
in budilk, svetovno znane
tovarne „Junghans“.
Vsakovrstne precizne švi-
carske žepne ure, izbira
zlatnine, srebrnine in je-
dilnega pribora.

Teodor Korn, Ljubljana

Poljanska cesta št. 8

se priporoča cenj. občinstvu za
izvrševanje vseh

**kleparskih in vo-
dovodnih instala-
cijskih del kakor
tudi za pokrivanje
streh.**

Vsa stavbinska in kleparska dela
v priznani solidni izvršitvi. Pro-
račun brezplačno in poštne pro-
sto. Popravila točno in po najnižji
dnevni cen. Ambalaža in pločvine.

Vežan „Avtonomist“

iz leta 1922. se proda. Cena Din 90.—.
Dobi se v upravi. Tam se dobe tudi

„Novi zapiski“

letnik 1922. Nevezan izvod Din 25.—.

FR. SLOVNIK

LJUBLJANA, Stari trg 3.

priporoča po najnižjih cenah
svojo zalogo izgotovljenih ob-
leke in manufakture.

Obleke po meri se točno izvršujejo.

Za zobe.

Na Vas je ležeče, da varujete svoje zobe
propadanja. Tu so naštetih oni preparati, ki
so najbolj za negovanje ust in zob.

Prašek dr. Ruthena, bel
kakor sneg.

Alem prašek, posebno za ka-
dilce, da so zobje izredno čisti in beli.

Adoform pasta za zobe, nena-
domestljiva s svojim ugodnim tekom in os-
vežujočim svojstvom. Ta pasta beli zobe, ter
po njej ves dan ostane v ustih ugoden duh.

Aseptin voda za usta ne-
koliko kapljic na pol čaše vode služi za iz-
piranje ust, jači zobe in zobno maso osvežuje
dih in nas varuje raznih infekcij, ako se
stalno uporablja. Dobiva se pri

„Uran parfumerija“
Ljubljana, Mestni trg II.

Papir

pisemski, svilen, krep, ovojni, havana,
kuverte, noteze, vpisalne knjižice pisar-
niški, trgovski, konceptni in razglednice
na debelo pri

OSVALD DOBEIC, Ljubljana

Sv. Jakoba trg št. 9.

Popolnoma varno
naložite svoj denar v

**VZAJEMNI POSOJILNICI
V LJUBLJANI**

R. Z. S. O. Z.

sedaj poleg nunske cerkve
po leti 1. 1923 v svoji lastni pa-
lači ob Miklošičevi cesti poleg
hotela „Union“.

Hranilne vloge se obrestujejo
po 6% brez odbitka rent-
nega in invalidskega davka.

Vloge v tekočem računu se
obrestujejo po 5 1/2%.

Hranilne vloge vezane na
dobo pol leta po 6 1/2%.

Večji vezani zneski se obre-
stujejo po dogovoru.

Papirna trgovina IVAN GAJŠER

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 2.

ima v zalogi

razne pisarniške in šolske potrebščine,
poslovne knjige, pismeni, trgovski in
uradni papir vseh vrst, po konkuren-
čnih cenah.

Čistilo

(krema) kakor Ilirija, Jadran, C. in
M. Cipulin, ličilo, mast za usnje, črnilo,
olje za šivalne stroje, pečatni vosek,
dišeče milo kupite najceneje pri

OSVALD DOBEIC, Ljubljana,

Sv. Jakoba trg 9.

Nogavice

vezenino, sukanec Trident in veriga,
naramnice, D. M. C. prejca jedilno
orodje, žlice, vilice, nože, glavnike itd.
priporoča veletrgovina

OSVALD DOBEIC, Ljubljana,

Sv. Jakoba trg 9.

Antikvarijat, knjigarna**HINKO SEVAR**

Ljubljana, Stari trg 34

kupuje in prodaja različne knjige v vseh
jezikih po ugodnih cenah.

V Bohinj!

V najlepši legi ob Bohinjskem jezeru
se nahaja **hotel Sv. Duh** s 30
opremljenimi sobami in novo vpeljano
električno razsvetljavo v sobah. Čolni
in kopališče na razpolago. Izvrstna kuhinja. Postrežba točna in so-
lidna. Cene zmerne.

Za mnogoštevilen obisk se priporoča

Feliks Seljak, hotelir.**Prometni zavod za premog
d. d. v Ljubljani**

prodaja iz sloven. premogovnikov

velenjski, šentjanški in

trboveljski premog

vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah pre-
mogovnikov za domačo uporabo, kakor tudi za industrijska
podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks vsake vrste in vsakega izvora

ter priporoča posebno

la čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo
uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete.

Naslov:

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG d. d. centrala v Ljubljani,
Miklošičeva cesta 15/II. Podružnica v Novem Sadu (Bačka).

Trgovska banka d. d., Ljubljana

Šelenburgova ulica številka 1.

(PREJ SLOVENSKA ESKOMPNA BANKA)

KAPITAL IN REZERVE DIN 17,500.000—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavni: Trgovska

Telefoni: 139, 146, 458

PODRUŽNICE:

Maribor, Novo mesto,
Rakek, Slovenjgradec,
Slovenska Bistrica

EKSPOZITURE:

Konjice, Meža-Dravogr.,
Ljubljana (menjalnica
v Kolodvorski ulici)

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!**Ljudska posojilnica v Ljubljani**
Miklošičeva cesta št. 6 (tik za franč. cerkvijo)

obrestaje hranilne vloge in vloge na tekočem računu od 1. januarja 1923 po

5%

brez odbitka rentnega in invalidnega davka.

Ljudska posojilnica v Ljubljani je
največja slovenska posojilnica in je
imela koncem decembra 1921 nad
110 milijonov kron hranilnih vlog
in nad 1,100.000 kron rezervnih
zakladov. — Posojila se dovoljujejo
na osebni kredit (proti menici), na hi-
poteke in v tekočem računu.